

SOCIALINIO DALYVAVIMO BARJERŲ ĮVEIKIMAS: ASMENINĖ PATIRTIS

DONATAS POČEŠIŪNAS

Aš Donatas. Esu Vilniaus dailės akademijos architektūros pirmo kurso studentas. Pagrindinis mano informacijos šaltinis yra rega, todėl man teko adaptuotis prie girdinčiųjų, pradėjus mokytis vidurinėje mokykloje. Ilgai nesijaučiau, kad turiu klausos sutrikimų, bet buvo problemų bendraujant su girdinčiaisiais – vieną dieną jausdavausi gerai, kitą dieną – blogai. Būdamas mokinys dažnai nesuprasdavau, kai aiškino mokytojai. Sėdėti buvo nuobodu, todėl per kai kurias pamokas pradėdavau triukšmauti.

Vaikystėje mėgau žaisti, sportuoti – privengdavau mokytis. Stengtis pradėjau tada, kai paaiškėjo, kad turiu nemažų gabumų ir kad egzaminus laikysiu su lengvatomis – dėl to man kilo pyktis, nes nenorėjau atsilikti nuo kitų. Iš klasės buvau uodegoje. Labai stengiausi: nuo 9 klasės teko mokytis papildomai matematikos, anglų, lietuvių. Per dvejus metus iki pagrindinės mokyklos egzaminų pranokau kitus bendraklasius – visu pirma anglų kalboje ir kt. Palyginti gerai išlaikiau egzaminus. Vyresnėse klasėse turėjau problemų su kai kuriais mokytojais: vieni į mane žiūrėjo kaip į mažai žinantį ir neturintį

gabumų, nes neturėjo informacijos apie mane. Patyriau nemažai nusivylimų: dažnai buvau atsiskyręs nuo kitų, nenorėjau su niekuo bendrauti, mokydavausi vienas. Kartais nevykdydavau mokytojų reikalavimų, jaučiau didelį nerimą. Esu dėkingas mokytojoms, kurios suprato, palaikė mane ir padėjo toliau ramiai mokytis.

Buvo mokytojų, kurie žiūrėjo į mane kaip negabų. Dėl šių aplinkybių gavau neaukštus egzaminų balus, nors man pavyko įstoti į Šiaulių universitetą (ŠU) ir Vilniaus dailės akademiją (VDA). Vėliau susidomėjau daile: dariau pažangą šioje srityje, menas padėjo daug ką suprasti ir suvokti. Mokiausi papildomai pas dėstytojus iš Šiaulių ir Vilniaus Gedimino technikos universiteto. Dėstytojai palankiai žiūrėjo į mane ir skatino aktyviai mokytis. Įsimylėjau meną, baigėsi mano svajonės studijuoti sociologiją, istoriją, geografiją ar psichologiją. Pirmame kurse studijavau dizainą. Buvau aktyvus ir pažangus. Jaučiausi ir dirbau ramiau nei vidurinėje mokykloje. Kai kurie dėstytojai, pastebėję mano gabumus ir aktyvumą, pasiūlė studijuoti VDA. Perėjau ir vėl esu pirmakursis.

Dar studijų metais ŠU turėjau daug baimės ir nerimo dėl savo negalės. Slėpdavau savo baimę ir pyktį – niekas to nepastebėdavo. Pastebėjo tik psichologė. Jai padedant labai pasikeičiau: išvydau tikrąjį savąjį aš, savo šviesą. Tapau drąsesnis ir labiau pasitikintis savimi.

Sunkumai, kurie iškyla studijuojant.

- ♦ Dėstytojai, kurie pirmąkart susiduria su manim, nežino kaip dirbti. Kai aš kalbu,
- ♦ jie galvoja, kad truputį girdžiu ir vengia aiškinti.
- ♦ Dėstytojai neturi reikiamos informacijos kaip dirbti su manim. Nemaalonu visą laiką tą pranešti man pačiam ir aiškinti jiems.
- ♦ Dėstytojai įvairiai žiūri į mane. Vieni skiria prie kurčiųjų ir žiūri į mane kaip negabų. Buvo net galvojusių, kad aš nemoku nei rašyti, nei skaityti, nors tai labai reti atvejai. Dauguma stengiasi padėti, kad man būtų viskas aišku.
- ♦ Yra dėstytojų, kurie nuolat reikalauja klausti draugų ir viską

aiškintis su jais, tačiau jie ne visada gali paaiškinti, nes patys ne viską moka.

Kaip sumažinti, įveikti šiuos sunkumus.

- ♦ Dėstytojai turėtų žiūrėti į mane ir elgtis su manimi natūraliai ir paprastai kaip su visais (jei reikia – kalbėti lėčiau, parašyti raštu ir kt.).
- ♦ Dėstytojai turėtų vykdyti rekomendacijas, kaip bendrauti ir dirbti su kurčiaisiais (rekomendacijas yra parengęs ŠU docentas A. Ališauskas).
- ♦ Turėčiau turėti galimybę klausti visko, kas neaišku. Man turėtų atsakyti, jei negali – parašyti atsakymus į mano klausimus.
- ♦ Prieš paskaitas duoti konspektus.
- ♦ Dėstytojai turėtų duoti skaidres, reikalavimus ir klausimus egzaminui.
- ♦ Trūksta repetitoriaus, kuris užrašytų paskaitos santrauką.
- ♦ Labai pravartu išmokti gestų kalbą.

Kaip sumažinti, įveikti šiuos sunkumus.

- ♦ Niekada nepritarsiu, kai mokymosi rezultatai siejami su gebėjimais – tai tik žinių trūkumas.
- ♦ Vertinant nederėtų kelti lygiai tokių pat formalių reikalavimų kaip girdintiesiems, žiūrėti esmę.
- ♦ Turėtų remti ir palaikyti mano aktyvumą (remti mano siekimą dalyvauti mainų programoje, pasimokyti užsienyje ir kt.).
- ♦ Manau, kad turėčiau turėti galimybę studijuoti nemokamai.
- ♦ Nėra įstatymo, kuris gintų kurčiuosius, kurie mokosi aukštosiose mokyklose.

Ką galėtų ir turėtų daryti negirdintieji.

- ♦ Nereikia slėpti savo negalės.
- ♦ Būti savarankiškiems, aktyvesniems, klausti dėstytojo ir stengtis mokytis.

- ♦ Kuo daugiau bendrauti, taip galima daugiau išmokti nei per paskaitas.

Esu patenkintas studijomis VDA. Labai įdomu mokytis, dauguma dėstytojų yra draugiški ir įdomūs. VDA – tarsi laisvės ir gyvenimo mokykla – jaučiuosi, kad darau tai, ko noriu. Aš turiu daug pažįstamų dėstytojų iš kitų mokyklų, kurie paaiškina papildomai (pvz., kurčio vaikino mama padėjo surasti filosofijos dėstytoją).

Pamėgau filosofiją, mėgstu abstrakčiai mąstyti ir suvokti raidą, o ne faktus, tai žymiai daugiau padeda suprasti meną. Meno istorijos mokausi pas dėstytoją, kurčio vaiko mamą – remiamės grožine literatūra, tai labai padeda suprasti meną. Nesigailiu dėl rezultatų – visada sugebu išsityti ir rasti atsakymus. Manau, ne visai teisinga, kai dėstytojai kartais vertina visus vienodai. Aš prieš tai protestuoju. Turiu truputį kitaip mokytis negu girdintieji, nors nesu išskirtinis. Mano mąstymas kartais būna sudėtingesnis ir net truputį kitoks nei girdinčiųjų, jaučiu, kad mano mąstymas konkretesnis nei girdinčiųjų. Visi pasižymi bendrais ir individualiais bruožais, kurie yra vienodai svarbūs. Žmogaus gyvenimo sėkmė – suprasti savo bendrumą ir savitumą ir tai realizuoti savo veikloje. Viskas įmanoma. Pasitikiu savimi, esu kitoks nei praeitais metais.